

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CL. Exemptio Domino loci per transactionem cum Priore initam concessa à solutione quotæ partis Decimarum, pro prædiis quæ in illo terri orio habet & possidet, vtrùm ad prædia post transactionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

- missarium generalem, carentem jurisdictione & auctoritate, esse nullam, utpote factam ab eo qui Religionem novitio obligare non potest: cap. *porre-ctum*, ibi: & recipitur ab Abbate: & cap. *ad Apostolicam*, ibi: Abbate per se, vel per alium professionem recipiente: de Regular. Sanch. in precept. decalog. lib. 5. cap. 4. num. 62.
- 6 Immo solus Superior regularis non potest novitios recipere ad professionem sine consensu majoris partis Capituli, ut superius ostendimus, cap. 24. num. 2. Et capitulanti vota non sunt consultiva, sed decisiva, ex Tambor. de jur. Abbat. tom. 3. disp. 6. §. 15. num. 7. & 8. Qui tamen ibi dem recte monet, num. 2. & 5. constitutiones cujuscunque Religionis attendendas esse: & illis deficientibus servandam cujusque Ordinis consuetudinem, in receptione novitiorum ad professionem.
- 9 Verum quidem est, quod quando professio est nulla ex defectu potestatis illius, qui monachum seu religiosum admittit ad professionem, sufficit ad illius validitatem ratificatio legitimi Superioris, qui ad hoc auctoritatem habet: teste Emmanuel. Roderic. *quæst. regul. tom. 3. quæst. 17. art. 12.* Sanch. in precept. Decalog. lib. 1. cap. 4. num. 80. & 81. Barbof. in cap. *porrectum*, num. 7. de regularibus. Quod verum est dummodo ante ratificationem Provincialis, aut alterius legitimi Superioris, non fuerit mutata voluntas professi per actum contrarium: ut dicit Barbof. in d. cap. *porrectum*, num. 7. Quia hoc casu professio redditur valida, ut ex nunc, nempe à die ratificationis: ergo ante ratificationem locus est penitentiae: Immo illo tempore intermedio, si professus contrahat matrimonium, illud erit validum: Sanch. in precept. Decalog. lib. 5. cap. 4. n. 80.
- 12 Vbi num. 81. querit an quando professio nulla est ex parte profitentis, si ipse velit illam ratificare, requiratur novus Superioris consensus: & se remittit ad tradita per ipsum in tractat. de matrim. lib. 7. disp. 37. à n. 59. Præterea quod dicitur, validam esse ratificationem professionis factam à Superiore potestatem habente, si sine ejus consensu prius facta fuisset, debet intelligi, ut locum habeat quando prima professio nulliter facta, acceptata fuit ab aliquo, nomine legitimi Superioris: quia quod meo nomine gestum non est ratificare non possum: ita Sanch. loco mox citato, & Navarr. *conf. 6. de Regularib. n. 7. lib. 3. in antiquis.*
- 14 Ad quartam questionem responderetur, non esse præcisè necessariam publicationem constitutionis, sed sufficere quod illa fuerit à Capitulo congregato, & post Missam publicè acceptata, quando non indiget alia Superioris confirmatione: Angel. in §. *finalis*, in *authent. de non elig. secund. nub. collat. 2.* Roland. *conf. 9. num. 37. vol. 2.* Alciat. *conf. 2. n. 30. lib. 9.* Rot. *decis. 358. n. 3. p. 2. recent.*
- Ad quintam responderetur, quod Commissarius non potest prætere de jure sigilli, tanquam Commissarius generalis, cum titulum illius moneris sibi adscribere non possit, ut supra dictum est: possit tamen tanquam particularis, & ut simplex deputatus à Provinciali, sigilla apud se habere, & sigillare
- 15 quoad solum sigillationis actum: quia actus sigillationis sine jurisdictione, delegabilis est: Bald. in l. *distrahente. C. de reb. alienis non alienand.* quem sequitur Bertachin. in verbo *Sigillatio*, num. 28. & 58. post Innocent. in cap. 2. in gloss. in verbo *sigillum*, de fide instrumentorum.
- 16 Et ideo in Ordine Minimorum, dum deputatus fuit Generalis per Urbanum VIII. sanctæ memorie die 21. Maii 1639. mandatum fuit in virtute

sanctæ obedientiæ, ut sigilla Religionis eidem Generali statim remitterentur: cum de jure sigilla, seu jus sigillandi pertineat ad eum, qui Caput est Ordinis, seu Collegii: ut testatur Thesaur. jun. lib. 2. *quæst. forensi* 100. num. 11. & de dicta ordinatione Minimorum Peyrin. in *constitutionibus Urbani ad dictis fol. 414.*

Ad Sextam: Divisio provinciarum nulla est, uti facta contra formam constitutionum Ordinis, quibus cavetur *part. 3. cap. 14. §. 18.* ut divisio provinciarum fieri non possit, nisi ad minus in unaquaque provincia sint octo Conventus: cum tamen in divisione, de qua agebatur, fuerit erecta provincia una in qua tres dumtaxat aderant conventus, & sic nulliter.

Ad Septimam responderetur, consultum fore Religiosis opponentibus, si coram Superiore, aut (in casum iusti timoris) coram personis hiedignis, protestentur, se non consentire dictis constitutionibus & decretis, & ab illis cum debitis honore & reverentia, recedere & appellare ad quos de jure appellatio, & recursus devolvi potest, aut debet, quæ appellatio vocatur extrajudicialis: ut notatur in cap. *bona memoria* 51. & in cap. *cum sit Romana* 5. & utrobique Franc. *extr. de appellat.* & in cap. *consecrationi* 3. *cod. tit. lib. 7.* & de hac appellatione aliquid dixi in meo tractat. de prævent. *judic. parte 1. capite 32. numero 3.*

CAPVT CL.

Exemptio Domini loci per transactionem cum Priore initam concessa, à solutione quotæ partis decimarum pro prædiis, quæ in illo territorio habet, & possit, utrum ad prædia post transactionem acquisita extendatur. Et utrum jus istud exemptionis transeat ad hæredes, & successores Domini, etiam quoad prædia per ipsos acquirenda. Et ad quem spectet onus probandi prædia fuisse ab aut quo, & tempore transactionis possedita, vel post ipsam quæ sita, nempe utrum ad Dominum, aut ejus successores; an verò Priorem.

SVMMARIVM.

- 1 Verba contractus transactionis factæ super exemptione à solutione quotæ partis decimarum, utrum ad futurum tempus porrigantur.
- 2 Exemptio à solutione decimarum, in dubio futurum tempus non comprehendit.
- 3 Verba transactionis adeo generalia esse possunt, ut etiam ad prædia in futurum acquirenda trahantur.
- 4 In casibus, in quibus exemptiones à decimarum solutione prædia in futurum acquirenda comprehendunt, non intelliguntur de acquisitionibus faciendis per hæredes illius, cui concessio facta est.
- 5 Ex eo quod quis aliqua bona tempore transactionis possederit in aliquo loco, non potest inferri, omnia hodie possidisse, fuisse tempore transactionis possessa per eum.
- 6 In dispositionibus fideicommissariis si constet testatorem

statorem tempore testamenti plurima bona in aliquo territorio possideret, omnia quae hodie ibidem possidentur, praesumuntur ab eodem testatore processisse.

- 7 Quia tamen praesumptio cessat, quando haeredes sunt industrii, & soliti multas acquisitiones facere.
- 8 Reo sufficit dubiam actoris intentionem reddere, & illius probationes debilitare.
- 9 Reus licet suam exceptionem probare teneatur; tamen hoc est verum quando probatio actoris est clara, secus si sit dubia.
- 10 Dubia redditur probatio actoris ratione bonorum omnium alicuius loci, si reus probaverit aliqua bona fuisse post illam transactionem acquisita.
- 11 Adversus eum, qui omnia feudalia esse pretendit, sufficit reo probare aliqua adesse allodialia.
- 12 Identitatis bonorum probatio ex generalitate sumpta, eliditur si constet alias fuisse factas acquisitiones.
- 13 Cum de probanda bonorum identitate agitur, non sufficit probatio generica.

Concessio exemptionis facta per transactionem olim iniriā inter priorem, & loci Dominum, per quam loco vigesima, reductio decimarum ad quadragessimam fructuum partem facta fuerat; de illis tantummodo praediis intelligenda est, quae Dominus tempore transactionis possidebat, nec ad bona post transactionem acquisita extendenda est, ut clare colligitur ex praefatione contractus, in quo Dominus praetendebat, se non teneri ad solutionem decimarum pro bonis & praediis quae habet in territorio ejusdem loci, nisi ad rationem quadragessimae partis. Ex quibus verbis praefationis colligitur mens, & intentio partium contractantium quoad dispositiva: l. 1. in principio, & ibi Bartol. ff. ad Macedon. l. fin. ubi idem Bart. ff. de haered. institut. Ludov. decif. 158. num. 2. cum aliis vulgaris.

- 1 Rursus dum dicitur in parte dispositiva fieri reductionem decimae pro omnibus ipsius Domini possessionibus, nulla facta mentione, aut habito respectu ad possessiones in futurum acquirendas, cum verba futurum, respicientia non essent appposita respectu praediorum acquirendorum, sed respectu fructuum ex praediis per Dominum tunc possessis percipiendotum, & per consequens verba illa debent intelligi de praediis per dominum loci tempore transactionis possessis, l. Ruilia Polla. ff. de contrah. empt. & ibi Gloss. in verbo, tunc fuit, l. 2. §. 1. ff. de haered. vel actione vend. † Et in terminis decimarum tradit Abb. in cap. cum contingat, de decim. quem sequitur Gratian. discept. forens. cap. 325. numero 2. & probatur per text. in capite 1. in versio. privilegia, de censibus, Gloss. in cap. cum capella, de privileg.
- 2 Neque adversantur ea quae diximus part. 1. cap. 101. num. 12. & sequentibus, ubi tractavimus utrum concessio extendi debeat ad praedia postea acquisita: Et quod in partem affirmativam inclinet Ricc. in decisoria Archiepisc. Neapol. part. 3. decif. 177. n. 4. ubi hoc multis rationibus comprobare nititur. Quia non agimus de transactione restricta ad praedia, quae tunc Dominus possidebat, ut mox dictum est.

Sed posito quod verba transactionis essent adeo generalia, ut etiam futuras acquisitiones comprehenderent, dubitari posset utrum extendi deberent,

non solum ad bona per ipsum Dominum transigentem acquirenda, sed etiam ad acquisitiones faciendas per illius haeredes? Veritas est quod intelligi debent de acquisitionibus praediorum in futurum faciendis per ipsum transigentem, quae essent extra, tam in ejus favorem, quam haeredum & successorum, quando conventio non est personalis, & adest stipulatio pro haeredibus & successoribus quibuscumque, non tamen de bonis per ipsos haeredes acquirendis, ut probatur per text. in l. Paulus 49. ff. de pignoriis, Bald. cons. 112. num. 4. versio. dice. per rest. vel. 2. ubi dicit quod in casibus, in quibus concessio immunitatis trahitur ad bona in futurum acquirenda, non censetur facta favore acquisitionum per haeredes in futurum faciendarum.

Supposito igitur, prout verissimum est, quod illa transactio non comprehendat bona per Dominum, & multo minus per illius haeredes postea quavis, dubitatum fuit ad quem spectaret onus probandi identitatem bonorum, & quod tempore transactionis essent jam quaesita, & per Dominum loci transigentem possessa.

Omissis altercationibus, Dixi quod si pro parte Prioris probaretur, Dominum ipsum post transactionem, aut etiam ipsius haeredes plurima & diversa bona in territorio illius loci acquisivisse, tunc probandi rejiciendum esse in successores dicti Domini transigentis tunc vita functi, non enim sequitur omnia fuisse per Dominum loci possessa, quavis aliqua tempore transactionis possederent: Gratian. discept. forens. cap. 293. num. 5. ubi plures allegat. † Et quamvis oriatur aliqua praesumptio, quod omnia bona ab eodem autore processerint, quando constat cum plurima in eodem loco possiderent, ut per Peregrin. de fideicom. artic. 4. num. 1. † Tamen praesumptio illa eliditur si probaretur, quod illius successores industrii erant, & beliti multa acquireret, & quod in loco illo multas fecerunt acquisitiones, Surt. cons. 505. num. 6. versio. nec dicatur, & num. 5. † Quia cum Prior hoc casu & in hac parte vices rei fulmineat, sufficit illi dubiam reddere actoris probationem. Craver. cons. n. 127. Nat. cons. 32. in fine, versio. sufficit. † Nam si actor plenè suam probet intentionem, veluti si actor plenè probet mutuum, reus verò alleget solutionem, tunc reus suam intentionem plenè probare debet. Secus est quando probatio rei tendit, non ad offuscandam petitionem actoris, sed ad dubiandam ejus probationem, ut in hoc casu, in quo actor praetendit omnia bona nunc per eum possessa, & de bonis quae per ejus auctorem possidebantur tempore transactionis; reus verò probat aliqua bona post transactionem quaesita: hoc stante dubia redditur actoris probatio. Ricc. cons. 13. num. 11. versio. Tertiò principaliter, vel. 4. † ubi concludit dubiam reddi actoris probationem, si reus doceat aliqua bona ad fuisse, quae non erant comprehensa in illo instrumento, in quo fundata est intentio actoris. Idem docet Surt. cons. 410. num. 29. & 34. † ubi dicit reo sufficere, quod ostendat actori bona omnia certi loci tanquam feudalia praetendenti, ejus auctorem in eodem territorio bona aliqua allodialia, feudaliis permixta possiderisse: hac enim ratione adeo dubia redditur, & incerta actoris probatio, ut iudex pro eo nihil decernere queat: † Et quod identitatis probatio elidatur per probationes aliarum acquisitionum in eodem loco factarum, fuit dictum in Rota decif. 295. n. 11. part. 1. recent. † Siquidem nimis incerta est, & generica illa probatio, quae desumitur ex eo quod ille, de ejus successione, l. 1. fideicom.

fidicommissio agitur, bona in aliquo loco possederit, ad probandum omnia illius loci bona esse fidicommissio supposita: ideo necessaria est alia magis specifica probatio: ut ostendit Mare/cor. lib. 1. var. resolut. cap. 12. num. 50. Vnde cum in casu de quo agitur, successores transigentis non probarent in specie quod bona, pro quibus emptionem prætendebant, fuissent possessa per transigentem eorum autorem tempore transactionis; censui illos excludendos donec probarent in specie, quod bona illa, de quibus agebatur, erant de comprehensis in transactione, possessis per Dominum transigentem.

CAPVT CLI.

De unione facta per Episcopum in favorem domus Regularis habentis privilegium exemptionis ab ejus jurisdictione. Quid statuendum sit de unione beneficii habentis curam animarum, tam ex dispositione Concilii Tridentini, quam ex observantia Tribunalium Galliarum. De resignatione conditionali ob causam unionis valida etiam coram Ordinario. Denique quomodo sit procedendum in Gallia quando quis vult impetrare beneficium malè unitum.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopi possunt auctoritatem interponere in unionibus beneficiorum.
- 2 Quamvis unio fiat in favorem Monasterii, Episcopus potest illam confirmare.
- 3 Quamvis agatur de Monasterio exempto, potest Episcopus autorizare unionem beneficii factam in ejus favorem.
- 4 Beneficia quibus annexa est cura animarum, regulariter non possunt uniri monasteriis.
- 5 Unio beneficiorum fieri potest locis piis, etiam si parochialia sint, vel pro fidei propagatione, vel juvenutis instructione.
- 6 Resignatio beneficii ad effectum unionis, non est vera & propria resignatio, & ideo sub conditione unionis est valida etiam coram Ordinario.
- 7 Consensus possidentis beneficium fieri potest etiam coram Ordinario, cum reservatione fructuum, vita durante.
- 8 Resignatio facta sub conditione que inest de jure, habetur pro pura: & valida est coram Ordinario.
- 9 Quomodo procedere debent ille qui impetrat in Gallia beneficium propter nullitatem unionis.
- 10 Ad quos appelletur in Gallia ratione nullitatis unionis.

Debitum fuit de validitate unionis cujusdam Prioratus secularis, factæ in favorem Domus regularis, quæ privilegium exemptionis habebat à jurisdictione Episcopi, loci Ordinarii; & tamen unio illius auctoritate facta fuerat cum consensu Decani, Canonorum, & capituli illius Ecclesiæ Cathedralis. Quem prioratum ob unionis præteritam nullitatem, tertius quidam impetra-

verat, & de eo in Curia Romana sibi provideri fecerat.

Ego unionem validam esse censui, & impetrandam non esse in sua impetratione fundatum. Non enim impugnari poterat unio ex defectu auctoritatis & potestatis Episcopi uniensis: cum de jure permillum sit Episcopis confirmare & autorizare uniones beneficiorum non exemptorum suæ dioceseos, cap. sicut unire, de excess. pralator. Quæ uniendi potestas adeo Episcopis permilla seu concessa est, ut ad illam procedere possint, etiam in favorem monasteriorum, & locorum Regularium, cap. consultationibus, & cap. pastoralis, de donat. Clement. si una, de rebus Ecclesiæ, non alienand. Garc. de benefic. p. 12. cap. 2. n. 67. Immo potest etiam Episcopus ad unionem procedere in favorem monasteriorum ab illius jurisdictione exemptorum, Garc. loco citato, n. 78.

Verum quidem est, quod ista potestas uniendi beneficia fuit restricta per Concilium Tridentinum ad simplicia beneficia, quibus cura non imminet animarum, ut advertit Garc. de benefic. dicta part. 12. cap. 2. numero 86. & patet in dicto Concilio, sess. 24. cap. 13 in illis verbis: dummodo curata non sint.

Sed tamen in casu proposito non fuit habitum dicti Concilii, cum ageretur de beneficiis Galliarum, in qua Concilium nondum fuit in multis ejus capitibus receptum.

Et in omnem eventum, uniones Ecclesiarum parochialium sustinentur, etiam in terminis dicti Concilii, quamvis sub Episcopi auctoritate ad ea processum fuerit, quando fiunt pro donatione, fundatione, augmentatione, seu conservatione Collegiorum, & aliorum locorum piorum, pro defensione seu propagatione fidei Catholicæ, vel institutorum pro instructione juvenutis ad scientias, prout advertit Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 7. numero 46.

Cum igitur de loco pio & monasterio ageretur habente omnes qualitates per Concilium requisitas, non erat dubitandum de validitate unionis, maxime cum illa fuisset facta vocatis vocandis, & de consensu Capituli Ecclesiæ Cathedralis: unde per arrestum supremi Senatus Tolosani fuit declarata valida, & sine abusu facta.

Neque validitati unionis obstabat, quod illa coram Episcopo facta esset sub conditione reservationis fructuum beneficii uniti, quandiu viveret ille qui resignavit, ad effectum unionis. Episcopus autem non potest admittere hujusmodi resignationes conditionales, ut notorium est, & sæpe ostendimus. Quia regula illa restringens auctoritatem Episcopalem ad resignationes puras & simplices, & absque ulla conditione factas, non habet locum in resignationibus factis ad effectum unionis, & cum hæc sit impropria resignatio, & ideo etiam sub conditione hujusmodi suspensiva fieri potest: Garc. de benefic. part. 11. cap. 3. de renuntiatio. num. 158. & 159. Certum quippe est, unionem fieri potuisse etiam absque consensu illius, qui beneficium uniendam possidebat, quo casu unio illi durante ejus vita non præjudicaret; sed semper quamdiu possessor vixisset, fructus beneficii uniendi ad ipsum possessorem pertinuissent: ergo dum possessor unioni suam præstitit consensum sub reservatione fructuum, vita sua durante, apposuit conditionem, quæ de jure inerat, teste Rebuffo in præf. tit. de unionib. gloss. 11. n. 8. & 9. cum pluribus ibi citatis, Rot. decis. 133. v. 13. & 14 p. 2. divorfor.

Vnde